

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 09 26
COM(2012) 550 final

2012/0262 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo valstybės narės, kurios yra 1963 m. gegužės 21 m. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (Vienos konvencija) susitariančiosios šalys, įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti protokolą, kuriuo iš dalies keičiama konvencija, arba prie jo prisijungti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo tikslas

Šiuo metu tarptautinė branduolinė atsakomybė yra pirmiausia reglamentuojama dviem priemonėmis: Vienos konvencija su pakeitimais, padarytais 1997 m. protokolu, ir 1960 m. Paryžiaus konvencija dėl atsakomybės prieš trečią šalį atominės energijos srityje, iš dalies pakeista keliais protokolais ir papildyta 1963 m. sausio 31 d. Briuselio konvencija (toliau – Briuselio konvencija). Abiejose konvencijose nustatyti panašūs pagrindiniai principai. Tačiau kai kurios ES valstybės narės yra Paryžiaus konvencijos, o kai kurios Vienos konvencijos susitariančiosios šalys.

1997 m. protokolo 12–14 straipsniuose yra nuostatų dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su Vienos konvencijos taikymu, pripažinimo ir vykdymo. Šios normos daro poveikį Europos Sąjungos teisės nuostatoms, visų pirma 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo nuostatoms. Todėl Sąjunga turi išimtinę kompetenciją šių 1997 m. protokolo nuostatų atžvilgiu. Taigi valstybės narės negali tapti 1997 m. protokolo susitariančiosiomis šalimis, kiek tai susiję su tomis nuostatomis. Dėl 2004 m. vasario 12 d. protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Paryžiaus konvencija, taip pat buvo priimti Tarybos sprendimai, kuriais atitinkamos valstybės narės įgaliojamos dėl Sąjungos interesų pasirašyti ir ratifikuoti Protokolą arba prie jo prisijungti. Šiuo atveju siūlomas panašus sprendimas.

Komisija siūlo Tarybai įgalioti valstybes nares, kurios yra 1963 m. gegužės 21 d. Konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (Vienos konvencijos) susitariančiosios šalys (t. y. Bulgarija, Čekija, Estija, Lenkija (*ex post*) Lietuva, Slovakija ir Vengrija), dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti arba sudaryti 1997 m. rugsėjo 12 d. Tarptautinėje atominės energijos agentūroje priimtą Protokolą¹, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija.

Galiausiai, nors Europos Sąjungoje būtų tinkamiau taikyti vieną branduolinės atsakomybės sistemą, lankstumas galimas, turint omenyje tai, kad pagal Vienos konvenciją ir Paryžiaus konvenciją sukurtos sistemos yra tarpusavyje suderinamos.

1.2. Protokolas, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą

Vienos konvencija buvo priimta siekiant tinkamai ir teisingai atlyginti žalą branduolinių avarijų aukoms. Joje nustatyta speciali civilinės atsakomybės sistema branduolinės energetikos srityje remiantis šiais principais: a) visiška atsakomybė, t. y. atsakomybė nesant kaltės; b) išimtinė branduolinio įrenginio operatoriaus atsakomybė; c) atsakomybės dydžio apribojimas ir (arba) atsakomybės apdraudimo draudimu ar kita finansine garantija apribojimas; d) atsakomybės trukmės apribojimas.

1997 m. protokolas

Vienos konvencija buvo iš dalies pakeista 1997 m. protokolu (įsigaliojo 2003 m. spalio 4 d.) siekiant pagerinti branduolinės žalos atlyginimo sistemą.

¹ OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

Be kita ko, 1997 m. protokole pateikta nauja branduolinės žalos apibrėžtis (dabar apimanti žalos aplinkai sąvoką ir prevencines priemones), išplėsta Vienos konvencijos geografinė aprėptis, pailgintas terminas, per kurį galima pareikšti ieškinius dėl mirties (gyvybės praradimo) ir kūno sužalojimo ir gerokai padidinamos minimalios žalos atlyginimo ribos. Į jį taip pat įtrauktos naujos nuostatos dėl jurisdikcijos, kurios turi poveikį tada, kai branduolinis incidentas įvyksta gabenant branduolines medžiagas iš valstybės, kuri yra Vienos konvencijos šalis, teritorijoje esančio įrenginio arba į jį.

Pagal 1997 m. protokolo 19 straipsnio 1 dalį valstybė, kuri yra šio Protokolo šalis, tačiau nėra 1963 m. Vienos konvencijos šalis, yra saistoma Konvencijos nuostatų su pakeitimais, padarytais šiuo Protokolu, kitų valstybių, šio Protokolo šalių, atžvilgiu, ir jeigu ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo metu nepareiškia kitokio ketinimo, yra saistoma 1963 m. Vienos konvencijos nuostatų valstybių, kurios yra tik šios Konvencijos Šalys, atžvilgiu.

1988 m. bendras protokolas

1988 m. rugsėjo 21 d. konferencijoje dėl Paryžiaus konvencijos ir Vienos konvencijos santykio priimtas Bendras protokolas dėl Vienos konvencijos ir Paryžiaus konvencijos taikymo (toliau – 1988 m. bendras protokolas), kadangi Paryžiaus konvencija, Briuselio konvencija ir Vienos konvencija grįstos tais pačiais principais. Pagrindinis tikslas buvo suderinti konvencijų taikymą.

1988 m. bendru protokolu abi konvencijos susiejamos dviem pagrindiniais būdais.

Pirma, jame numatyta abipusiu pagrindu išplėsti operatoriaus atsakomybę pagal Paryžiaus ir Vienos sistemas (II straipsnis). Taigi, jeigu įvyksta branduolinis incidentas, už kurį operatorius atsakingas ir pagal Vienos konvenciją, ir pagal bendrą protokolą, operatorius pagal Vienos konvenciją bus atsakingas už padarytą branduolinę žalą ne tik jos Šalių teritorijoje, bet ir Paryžiaus konvencijos bei bendro protokolo Šalių teritorijoje. O jeigu įvyksta incidentas, už kurį operatorius atsakingas ir pagal Paryžiaus konvenciją, ir pagal bendrą protokolą, taikomas abipusiškumo principas.

Antra, 1988 m. bendro protokolo tikslas – išvengti konfliktų, kurie priešingu atveju gali kilti vienu metu taikant abi konvencijas, ypač gabenimo atvejais (III straipsnis).

1988 m. bendrą protokolą pasirašė penkios valstybės narės, jis įsigaliojo dar 17-oje valstybių narių, joms jį ratifikavus, patvirtinus, priėmus arba prie jo prisijungus.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Vienos konvencijos pakeitimuose yra aspektų, kurie naudingi galimoms branduolinių avarijų aukoms, pavyzdžiui, padidinta atsakomybė ir plačiau apibrėžta branduolinė žala. Todėl atsižvelgiant į 2009 m. paskelbto tyrimo ir 2010 m. birželio mėn. vykusio praktinio seminaro branduolinės atsakomybės klausimais išvadas², pasikonsultavus su suinteresuotosiomis šalimis, pripažįstama, kad jokia branduolinės atsakomybės srities iniciatyva neturi trukdyti valstybėms narėms prisijungti prie bet kurios tarptautinės konvencijos, kuria gerinama galimų

² http://ec.europa.eu/energy/nuclear/studies/nuclear_en.htm.

aukų padėtis Europos Sąjungoje. Todėl siekiant visoje Europos Sąjungoje pagerinti žalos atlyginimą aukoms, naudinga prisijungti prie 1997 m. protokolo.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Susijusios valstybės narės

Šios devynios Europos Sąjungos valstybės narės yra ratifikavusios Vienos konvenciją arba prie jos prisijungusios: Bulgarija, Čekija, Estija, Vengrija, Latvija, Lietuva, Slovakija, Lenkija ir Rumunija. Jungtinė Karalystė ir Ispanija Konvenciją pasirašė, bet neratifikavo (jos yra Paryžiaus konvencijos susitariančiosios šalys). Konvencija nustojo galioti Slovėnijai.

1997 m. protokolą pasirašė Čekija, Vengrija, Lietuva ir Italija (pastaroji yra Paryžiaus konvencijos susitariančioji šalis). Protokolą ratifikavo Rumunija ir Latvija (prieš įstojimą į ES) ir Lenkija (po įstojimo į ES).

Todėl Tarybos sprendimas turėtų būti skirtas valstybėms narėms, kurios yra Vienos konvencijos susitariančiosios šalys, t. y. Bulgarijai, Čekijai, Estijai, Vengrijai, Lietuvai, Lenkijai (*ex post*) ir Slovakijai. Kadangi Italija, Jungtinė Karalystė ir Ispanija yra pasirašiusios Vienos konvenciją ir kartu yra Paryžiaus konvencijos, kuria nustatoma panaši branduolinės atsakomybės sistema, susitariančiosios šalys, joms neturėtų būti taikomas Tarybos sprendimas.

3.2. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 44/2001³ nustatomos taisyklės dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo. Reglamentas privalomas visoms valstybėms narėms (speciali tvarka galioja Danijai).

Tarybos reglamente (EB) Nr. 44/2001 nustatytos taisyklės dėl jurisdikcijos yra taikomos, kai atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta yra vienoje iš reglamento saistomų valstybių narių. Jeigu atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne valstybėje narėje, jam gali būti pareikštas ieškinys kiekvienos valstybės narės teismuose pagal tos valstybės nacionalines normas dėl jurisdikcijos atsižvelgiant į 22 straipsnį (išimtinė jurisdikcija) ir 23 straipsnį (sąlygos dėl teismo vietos pasirinkimo).

Jurisdikcija pirmiausia grindžiama atsakovo nuolatine gyvenamąja vieta. Be to, valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui gali būti iškelta byla dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto valstybėje narėje, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis ar jis gali įvykti. Pagal Teismo praktiką vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, reiškia veiksmo, dėl kurio įvyko žalą sukėlęs įvykis, vietą arba vietą, kurioje padaryta žala. Su draudimu susijusiais klausimais valstybėje narėje nuolat gyvenančiam draudikui gali būti iškelta byla a) valstybės narės, kurioje yra draudiko gyvenamoji vieta, teismuose, b) valstybėje narėje, kurioje yra ieškovo nuolatinė gyvenamoji vieta, jeigu ieškinį pareiškia draudėjas, apdraustasis arba naudos gavėjas, arba c) valstybės narės, kurioje iškelta byla pagrindiniam draudikui, teismuose. Be to, draudikui gali būti iškelta byla dėl atsakomybės draudimo vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, teismuose, taip pat jis gali būti įtrauktas į nukentėjusiosios šalies apdraustajam iškeltą bylą, jeigu įstatymai, kuriais vadovaujasi teismas, tai leidžia.

³ OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

Tarybos reglamente (EB) Nr. 44/2001 nustatyta, kad valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas turi būti pripažintas ir vykdomas kitose valstybėse narėse nereikalaujant pradėti kokio nors specialaus proceso. Tačiau teismo sprendimai gali būti nepripažinti remiantis keletu priežasčių, atsižvelgiant į viešosios tvarkos sumetimus, pagarbą teisėms į gynybą ir tam tikrų nesuderinamų teismo sprendimų buvimą.

3.3. Sąjungos kompetencija dėl 1997 m. protokolo

Sąjunga neturi teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojama branduolinė trečiųjų šalių atsakomybė. 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma II) netaikomas branduolinei atsakomybei.

Tačiau kai kurios 1997 m. protokolo nuostatos turi poveikį Tarybos reglamentui (EB) Nr. 44/2001. Priešingai nei pagal reglamentą, kuriame nustatyti skirtingi jurisdikcijos pagrindai, Vienos konvencijos su pakeitimais, padarytais 1997 m. protokolu, XI straipsnyje kaip bendra taisyklė numatyta, kad išimtinę jurisdikciją turi Šalies, kurios teritorijoje įvyko branduolinis incidentas, teismai.

Visų pirma Vienos konvencijos XI straipsnyje išimtinę jurisdikciją suteikiama susitariančiosios šalies, kurios teritorijoje įvyko branduolinis incidentas, teismams sprendžiant ieškinius dėl incidento padarytos žalos atlyginimo. Jeigu avarija įvyko ne susitariančiosios šalies teritorijoje arba jeigu avarijos vietos negalima patikimai nustatyti, kompetentingais laikomi atsakingo operatoriaus įrenginio valstybės teismai.

1997 m. protokole taip pat numatyta, kad įvykus branduoliniams incidentams išskirtinėse ekonominėse zonose, išimtinę jurisdikciją turi susitariančiosios pakrantės šalies teismai. Ši jurisdikcija suteikiama su sąlyga, kad Konvencijos depozitaras gavo pranešimą apie zoną iki branduolinio incidento.

Kiek tai susiję su teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymu, Vienos konvencijos su pakeitimais, padarytais 1997 m. protokolu, XII straipsnyje nustatyta, kad bet kuriam kompetentingo teismo sprendimui, kuriam nebetaikoma įprasta peržiūra, taikomos specialios nuostatos, susijusios su teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymu. Su tam tikromis išimtimis⁴ XII straipsnyje nustatyta, kad teismo sprendimas turi būti pripažįstamas visų susitariančiųjų šalių teritorijoje ir vykdomas taip, tarsi jis būtų nacionalinio teismo sprendimas. Bylos esmės jokiais atvejais negalima persvarstyti.

Europos Sąjunga turi išimtinę kompetenciją dėl 1997 m. protokolo nuostatų, susijusių su jurisdikcija ir teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymu, nes jos, kaip apibrėžta ETT praktikoje⁵, turi poveikį Tarybos reglamentui (EB) Nr. 44/2001. Todėl valstybės narės nebeteri teisės tarpusavyje nukrypti nuo šių normų arba prisiimti įsipareigojimus trečiųjų šalių atžvilgiu, kurie turi poveikį šioms normoms.

⁴ Galima nepripažinti teismo sprendimo tik, kai a) sprendimas buvo priimtas, nes buvo pasinaudota apgaule; b) kai šaliai, prieš kurią buvo priimtas teismo sprendimas, nebuvo suteikta pakankama galimybė išdėstyti savo argumentus; arba c) kai teismo sprendimas prieštarauja susitariančios šalies, kurios teritorijoje reikalingas prisipažinimas, viešajai tvarkai (*ordre public*) arba neatitinka pagrindinių teisenos normų.

⁵ 1971 m. ETT sprendimas 22/70 (EART), Rink. 263.

3.4. Valstybių narių įgaliojimas

Vienos konvencijoje ir 1997 m. protokole nėra nuostatos dėl regioninės ekonominės organizacijos, pagal kurią Europos Sąjunga galėtų tapti Protokolo susitariančiąja šalimi. Todėl Europos Sąjunga negali tapti 1997 m. protokolo susitariančiąja šalimi.

1997 m. protokolas, kuriuo pagerinama aukų apsauga įvykus branduoliniams incidentams, yra itin svarbus Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms. Todėl išskirtiniais atvejais pateisinama, kad Sąjunga gali naudotis įgaliojimais per valstybes nares, kurios yra Vienos konvencijos Šalys.

Tačiau neatsižvelgiant į tas valstybes nares, kurios jau yra iš dalies pakeistos Paryžiaus konvencijos susitariančiosios šalys, penkios Europos Sąjungos valstybės narės, būtent Austrija, Airija, Liuksemburgas, Malta ir Kipras, nėra nei iš dalies pakeistos Paryžiaus konvencijos, nei 1963 m. Vienos konvencijos šalys. Taigi, gali būti objektyviai pateisinama išimtiniais atvejais leisti toms penkioms valstybėms narėms neprisijungti prie 1997 m. protokolo ir toliau taikyti Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 taisyklės srityse, kurioms taikoma Vienos konvencija ir 1997 m. protokolas. Toks skirtingas jurisdikcijos normų taikymas Europos Sąjungoje pateisinamas, jeigu:

- 1997 m. protokolu iš dalies keičiama Konvencija, kurios susitariančiosios šalys tos penkios valstybės narės nėra;
- Tarybos reglamentu (EB) Nr. 44/2001 nedaromas poveikis konvencijoms, kurių šalys valstybės narės yra.

Todėl 1997 m. protokolą ratifikuoti ar prie jo prisijungti dėl Europos Sąjungos interesų turėtų tik tos valstybės narės, kurios šiuo metu yra Vienos konvencijos susitariančiosios šalys. Lenkija ratifikavo 1997 m. protokolą po įstojimo į ES. Todėl sprendimas turėtų būti skirtas Lenkijai *ex post*. Latvija ir Rumunija pasirašė ir ratifikavo 1997 m. protokolą iki įstojimo į Europos Sąjungą.

Dėl šių priežasčių Komisija rekomenduoja Europos Parlamentui ir Tarybai priimti sprendimą įgalinti valstybes nares, kurios yra Vienos konvencijos Šalys, dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti 1997 m. protokolą arba prie jo prisijungti.

3.5. Taisyklių dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo išlyga

Kiek tai susiję su XII straipsnyje, iš dalies pakeistame 1997 m. protokolo 14 straipsniu, nustatytais taisyklėmis dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo, būtina užtikrinti, kad būtų nuolat taikomos atitinkamos Reglamento Nr. 44/2001 taisyklės, kurios taikomos Danijai pagal Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimą dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁶, arba 2007 m. spalio 30 d. Lugano konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁷ taisyklės. Taip apribojus Vienos konvencijos XII straipsnio taikymą būtų užtikrintas Sąjungos teisminės erdvės vientisumas ir laisvas teismo sprendimų judėjimas ES nedarant poveikio veiksmingam Konvencijos, iš dalies pakeistos Protokolu, įgyvendinimui, taip pat nedarant esminio poveikio ne ES valstybėms, kurios yra tos Konvencijos šalys.

⁶ OL L 299, 2005 11 16, p. 62.

⁷ OL L 339, 2007 12 12, p. 3.

1997 m. protokole nenagrinėjamas leistinų išlygų klausimas. Pagal 1969 m. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 19 straipsnį išlyga būtų leistina, jeigu ji suderinama su Konvencijos „objektu ir tikslu“, kaip yra šiuo atveju.

Apibendrinant, prisijungdamos prie 1997 m. protokolo valstybės narės turi užtikrinti, kad būtų taikomos atitinkamos ES taisyklės dėl kitos valstybės narės (įskaitant Daniją) arba ne ES valstybės, saistomos Lugano konvencijos, teismo paskelbtų sprendimų pripažinimo ir vykdymo.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo valstybės narės, kurios yra 1963 m. gegužės 21 m. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (Vienos konvencija) susitariančiosios šalys, įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti protokolą, kuriuo iš dalies keičiama konvencija, arba prie jo prisijungti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 2 dalį kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punktu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą,

kadangi:

- (1) dėl 1997 m. rugsėjo 12 d. protokolo, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (toliau – Vienos konvencija), buvo susitarta siekiant pagerinti žalos atlyginimą branduolinių incidentų aukoms;
- (2) Europos Sąjunga turi išimtinę jurisdikciją Vienos konvencijos XI ir XII straipsnių srityse tiek, kiek tos nuostatos daro poveikį 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁸ taisyklėms. Valstybės narės išlieka kompetentingos spręsti 1997 m. protokole nagrinėjamus klausimus, kurie nedaro poveikio Europos Sąjungos teisei. Atsižvelgiant į 1997 m. protokolo dalyką ir tikslą Europos Sąjungos jurisdikcijai priklausančios protokolo nuostatos negali būti priimanamos atskirai nuo valstybių narių kompetencijai priklausančių nuostatų;
- (3) 1997 m. protokolas yra itin svarbus Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms, nes juo pagerinamas žalos atlyginimas branduolinių incidentų aukoms;
- (4) Vienos konvencijoje ir 1997 m. protokole negali dalyvauti regioninės organizacijos. Todėl Europos Sąjunga negali pasirašyti ar ratifikuoti Protokolo. Šiomis aplinkybėmis išimties tvarka pateisinama, kad valstybės narės dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuotų arba sudarytų 1997 m. protokolą;
- (5) tačiau penkios Europos Sąjungos valstybės narės, būtent Austrija, Airija, Liuksemburgas, Kipras ir Malta, nėra Vienos konvencijos Šalys. Atsižvelgiant į tai,

⁸ OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

kad 1997 m. protokolu iš dalies keičiama Vienos konvencija ir kad Tarybos reglamentu (EB) Nr. 44/2001 valstybės narės, kurios yra saistomos konvencijos, įgaliojamos toliau taikyti jame numatytas taisykles dėl jurisdikcijos, objektyviai pateisinama, kad šis sprendimas turėtų būti skirtas tik toms valstybėms narėms, kurios yra Vienos konvencijos susitariančiosios šalys, ir išimties tvarka leisti šioms penkioms valstybėms narėms netapti 1997 m. protokolo šalimis;

- (6) todėl valstybės narės, kurios yra Vienos konvencijos Šalys, turėtų dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti arba sudaryti 1997 m. protokolą atsižvelgiant į šiame sprendime nustatytas sąlygas. Šis sprendimas skirtas Lenkijai *ex post* atsižvelgiant į tai, kad ji ratifikavo protokolą 2010 m.;
- (7) taigi, kiek tai susiję su Europos Sąjunga, 1997 m. protokolo nuostatos bus taikomos tik toms valstybėms narėms, kurios šiuo metu yra Vienos konvencijos susitariančiosios šalys;
- (8) valstybės narės dėl ES interesų turėtų per pagrįstą laiką užbaigti 1997 m. protokolo ratifikavimo arba prisijungimo prie jo procedūras. Valstybės narės turėtų keisti informaciją apie savo ratifikavimo ar prisijungimo procedūrų eigą, kad pasirengtų deponuoti 1997 m. protokolo ratifikavimo ar prisijungimo prie jo dokumentus;
- (9) Vienos konvencijos XII straipsnyje, iš dalies pakeistame 1997 m. protokolo 14 straipsniu, nustatytos taisyklės dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo neturėtų būti viršesnės už atitinkamas Reglamentu Nr. 44/2001 nustatytas taisykles, kurios taikomos Danijai pagal Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimą dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, arba už 2007 m. spalio 30 d. Lugano konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisykles. Todėl ratifikuodamos 1997 m. protokolą ar prie jo prisijungdamos valstybės narės turi padaryti pareiškimą, kuriuo siekiama užtikrinti nuolatinį atitinkamų ES taisyklių taikymą;
- (10) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Nedarydamos poveikio Europos Sąjungos įgaliojimams valstybės narės, kurios šiuo metu yra 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencijos dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą Šalys, dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoja 1997 m. protokolą arba prie jo prisijungia.
2. 1997 m. protokolo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.
3. Šiame sprendime valstybės narės – tai visos valstybės narės, kurios šiuo metu yra Vienos konvencijos susitariančiosios šalys.

2 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad per pagrįstą laiką ir, jei įmanoma, iki 2014 m. gruodžio 31 d. deponuotų 1997 m. protokolo ratifikavimo arba prisijungimo prie jo dokumentus Tarptautinės atominės energijos agentūros generaliniam direktoriui.
2. Valstybės narės iki [...] praneša Tarybai ir Komisijai numatomą jų ratifikavimo ar prisijungimo procedūrų užbaigimo datą.
3. Valstybės narės siekia keistis informacija apie jų ratifikavimo ir prisijungimo procedūrų eigą.

3 straipsnis

Ratifikuodamos 1997 m. protokolą arba prie jo prisijungdamos valstybės narės padaro šį pareiškimą:

„Teismo sprendimai 1997 m. protokolu reglamentuojamais klausimais, priimti ES valstybės narės, kuri yra Protokolo susitariančioji šalis, teismo, pripažįstami ir vykdomi kitose ES valstybėse narėse, kurios yra Protokolo susitariančiosios šalys, vadovaujantis atitinkamomis Europos Sąjungos taisyklėmis šiuo klausimu.

Teismo sprendimai 1997 m. protokolu reglamentuojamais klausimais, priimti Danijos Karalystės teismo, pripažįstami ir vykdomi ES valstybėse narėse, kurios yra Protokolo susitariančiosios šalys, vadovaujantis Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimu dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo.

Teismo sprendimai Atėnų protokolu reglamentuojamais klausimais, priimti ne ES Šalies, kuri yra saistoma 2007 m. spalio 30 d. Lugano konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, pripažįstami ir vykdomi kitose ES valstybėse narėse, kurios yra Protokolo susitariančiosios šalys, vadovaujantis minėta Konvencija.“

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Šis sprendimas pagal Sutartis skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

Protokolas, kuriuo iš dalies keičiama 1963 m. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą

ŠIO PROTOKOLO ŠALYS,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad pageidautina iš dalies pakeisti 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvenciją dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą, siekiant išplėsti jos taikymo sritį, padidinti branduolinio įrenginio operatoriaus atsakomybę ir numatyti daugiau tinkamo ir teisingo žalos atlyginimo užtikrinimo priemonių,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Konvencija, kurios nuostatos yra iš dalies keičiamos šio Protokolo nuostatomis, yra 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą (toliau – 1963 m. Vienos konvencija).

2 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos I straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. 1 dalies j punktas iš dalies keičiamas taip:

- (a) a) ii papunkčio pabaigoje išbraukiamas žodis „ir“ ir įrašomas iii papunkčio pabaigoje;
- (b) b) įrašomas naujas iv papunktis:

iv) kitus panašius įrenginius, Tarptautinės atominės energijos agentūros valdytojų tarybos kartas nuo karto nustatomus, kuriuose yra branduolinio kuro arba radioaktyvių produktų arba atliekų;

2. 1 dalies k punktas pakeičiamas taip:

k) Branduolinė žala – tai

- i) mirtis (gyvybės praradimas) arba kūno sužalojimas;
- ii) turto praradimas arba žala turtui;

ir bet kuris iš toliau išvardytų dalykų tiek, kiek nustatoma pagal kompetentingo teismo šalies teisę:

iii) ekonominiai nuostoliai, patirti dėl i arba ii papunkčiuose nurodyto praradimo arba žalos, tiek kiek jiems tie papunkčiai netaikomi, jei juos patyrė asmuo, turintis teisę reikalauti tokio praradimo arba žalos atlyginimo;

iv) išlaidos, susijusios su aplinkos, kuriai pakenkta, atkūrimo priemonėmis (išskyrus atvejus, kai pakenkta nežymiai), jei tokių priemonių iš tikrųjų imtasi ar ketinama imtis, ir tiek, kiek joms netaikomas ii papunktis;

v) pajamų, kurios gaunamos iš naudojimosi ar mėgavimosi aplinka, praradimas dėl to, kad smarkiai pakenkiama tai aplinkai ir tiek, kiek joms netaikomas ii papunktis;

vi) išlaidos, susijusios su prevencinėms priemonėms, ir dėl tokių priemonių patirtu tolesniu praradimu ar žala;

vii) bet kokie ekonominiai nuostoliai, išskyrus patirtus dėl pakenkimo aplinkai, jeigu leidžiama pagal bendrąsias kompetentingo teismo šalies teisės nuostatas dėl civilinės atsakomybės,

i–v ir vii papunkčiuose nurodytais atvejais, tiek kiek praradimas ar žala patiriami dėl jonizuojančiosios spinduliuotės, skleidžiamos iš bet kokio branduoliniame įrenginyje esančio šaltinio arba iš branduolinio kuro ar radioaktyvių produktų ar atliekų, esančių branduoliniame įrenginyje, arba branduolinės medžiagos, vežamos iš ar kilusios iš branduolinio įrenginio ar į jį siunčiamos, ir kurie patiriami dėl tokios medžiagos radioaktyviųjų savybių ar jų derinio su tos medžiagos toksiškumu, sprogumu ar kitomis pavojingomis savybėmis;

3. 1 dalies l punktas pakeičiamas taip:

l) Branduolinis incidentas – branduolinę žalą arba prevencinių priemonių atveju – didelę ir neišvengiamą tokios žalos grėsmę sukeliantis bet koks įvykis ar tos pačios kilmės įvykių seka.

4. Po 1 dalies l punkto įrašomi keturi nauji m, n, o ir p punktai:

m) Atkūrimo priemonės – bet kokios pagrįstos priemonės, patvirtintos tos valstybės, kurioje imtasi priemonių ir kuri siekia atkurti pažeistus ar sunaikintus aplinkos komponentus arba pagrįstais atvejais įdiegti aplinkoje tų komponentų atitikmenis, kompetentingų institucijų. Pagal valstybės, kurioje padaryta žala, teisę nustatoma, kas turi teisę imtis tokių priemonių.

n) Prevencinės priemonės – bet kokios pagrįstos priemonės, kurių įvykus branduoliniam incidentui imasi bet kuris asmuo, kad užkirstų kelią k, i–v arba vii punktuose nurodytai žalai arba ją sumažintų, jei kompetentingos institucijos jas patvirtina pagal valstybės, kurioje tokių priemonių buvo imtasi, teisę.

o) Pagrįstos priemonės – priemonės, kurios pagal kompetentingo teismo šalies teisę laikomos tinkamomis ir proporcingomis, atsižvelgus į visas aplinkybes, pavyzdžiui, į:

i) patirtos žalos pobūdį ir mastą arba – prevencinių priemonių atveju – tokios žalos pavojaus pobūdį ir mastą,

ii) tikėtiną tokių priemonių veiksmingumo mastą tuo metu, kai jų imamasi, ir

iii) atitinkamą mokslinę ir techninę praktinę patirtį.

p) Specialioji skolinimosi teisė (toliau – SST) – apskaitos vienetas, kurį apibrėžė ir savo veiklai bei sandoriams naudoja Tarptautinis valiutos fondas.

5. 2 dalis pakeičiama taip:

2. Įrenginio valstybė gali, jeigu yra nedidelis pavojaus laipsnis, į šios Konvencijos taikymo sritį neįtraukti bet kurio branduolinio įrenginio ar nedidelių branduolinės medžiagos kiekių su sąlyga, kad:

- (c) branduolinių įrenginių atžvilgiu Tarptautinės atominės energijos agentūros valdytojų taryba yra nustatiusi tokio neįtraukimo kriterijus ir bet koks įrenginio valstybės taikomas neįtraukimas šiuos kriterijus tenkina ir
- (d) nedidelių branduolinių medžiagų kiekių atžvilgiu Tarptautinės atominės energijos agentūros valdytojų taryba yra nustatiusi didžiausias tokių kiekių neįtraukimo ribas ir bet koks įrenginio valstybės taikomas neįtraukimas šių ribų neviršija.

Valdytojų taryba nuolatos peržiūri branduolinių įrenginių neįtraukimo kriterijus ir didžiausias nedidelių branduolinių medžiagų kiekių ribas.

3 straipsnis

Po 1963 m. Vienos konvencijos I straipsnio įrašomi du nauji *I A* ir *I B* straipsniai:

I A straipsnis

6. Ši Konvencija taikoma bet kur patirtai branduolinei žalai.
7. Tačiau pagal įrenginio valstybės teisės aktus ši Konvencija gali būti netaikoma žalai, patirtai:
- (a) ne Susitariančiosios Šalies teritorijoje arba
 - (b) bet kuriose jūrų zonose, kurias nustatė trečioji šalis pagal tarptautinę jūrų teisę.
8. Išimtis pagal šio straipsnio 2 dalį gali būti taikoma tik tai trečiajai šaliai,
- (a) kurios teritorijoje ar bet kuriose jūrų zonose, jos nustatytose pagal tarptautinę jūrų teisę, incidento metu yra branduolinis įrenginys ir
 - (b) kuri incidento metu negali mokėti lygiaverčių abipusių išmokų.
9. Nė viena pagal šio straipsnio 2 dalį numatyta išimtimi nedaromas poveikis IX straipsnio 2 dalies a punkte nurodytoms teisėms, taip pat bet kokia pagal šio straipsnio 2 dalies b punktą numatyta išimtis netaikoma žalai, patirtai esant laive ar lėktuve, arba žalai laivui ar lėktuvui.

I B straipsnis

Ši Konvencija netaikoma netaikiems tikslams naudojamiems branduoliniams įrenginiams.

4 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos II straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. 3 dalies a punkto pabaigoje įrašomas šis tekstas:
2. Įrenginio valstybė gali apriboti vienam incidentui skiriamas viešąsias lėšas iki skirtumo (jei toks yra) tarp šiame straipsnyje nustatytos sumos ir pagal V straipsnio 1 dalį nustatytos sumos.
3. 4 dalies pabaigoje pridemas šis tekstas:

Įrenginio valstybė gali apriboti skirtinas viešąsias lėšas, kaip numatyta šios straipsnio 3 dalies a punkte.

4. 6 dalis pakeičiama taip:

6. Nė vienas asmuo nėra atsakingas už nuostolius ar žalą, kurie neįeina į branduolinės žalos sąvoką pagal I straipsnio 1 dalies k punktą, tačiau kuriuos buvo galima nustatyti tokiais esant pagal nurodyto punkto nuostatas.

5 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos III straipsnyje po pirmo sakinio įrašomas šis tekstas:

Tačiau įrenginio valstybė gali padaryti šio įpareigojimo išimtį pervežimui, kuris vykdomas tik jos teritorijoje.

6 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos IV straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. 3 dalis pakeičiama taip:
3. Pagal šią Konvenciją operatorius nėra atsakingas, jeigu jis įrodo, kad branduolinę žalą tiesiogiai lėmė ginkluotas konfliktas, karo veiksmai, pilietinis karas ar sukilimas.
2. 5 dalis pakeičiama taip:
5. Pagal šią Konvenciją operatorius nėra atsakingas už branduolinę žalą, padarytą:
 - (c) pačiam branduoliniam įrenginiui ir bet kuriam kitam branduoliniam įrenginiui, įskaitant statomą branduolinį įrenginį, toje vietoje, kurioje tas branduolinis įrenginys yra, ir
 - (d) bet kokiam toje pačioje vietoje esančiam turtui, kuris naudojamas ar turėtų būti naudojamas tokiam įrenginiui.
3. 6 dalis pakeičiama taip:
6. Branduolinės žalos, padarytos transporto priemonei, kurioje branduolinio incidento metu buvo susijusios branduolinės medžiagos, atlyginimas nesumažina operatoriaus atsakomybės

dėl kitos žalos, neviršijančios 150 mln. SST (specialiųjų skolinimosi teisių) arba bet kurio kito didesnio dydžio, nustatyto pagal Susitariančios Šalies teisės aktus, arba pagal V straipsnio 1 dalies c punktą nustatyto dydžio.

4. 7 dalis pakeičiama taip:

7. Nė viena šios Konvencijos nuostata nedaromas poveikis fizinio asmens atsakomybei už branduolinę žalą, už kurią operatorius remiantis šio straipsnio 3 arba 5 dalis neatsako pagal šią Konvenciją ir kurią šis fizinis asmuo padarė savo veiksmais ar neveikimu, siekdamas padaryti žalą.

7 straipsnis

1. 1963 m. Vienos konvencijos V straipsnis pakeičiamas taip:

1. Įrenginio valstybė gali apriboti operatoriaus atsakomybę už bet kurį branduolinį incidentą:

- (a) iki ne mažiau kaip 300 mln. SST arba
- (b) iki ne mažiau kaip 150 mln. SST su sąlyga, kad šią sumą viršijančiai branduolinei žalai atlyginti ta valstybė skiria viešųjų lėšų iki mažiausiai 300 mln. SST, arba
- (c) daugiausiai 15 metų nuo šio Protokolo įsigaliojimo datos – iki ne mažesnės nei 100 mln. SST laikinos sumos per tą laikotarpį įvyksiančio branduolinio incidento atveju. Gali būti nustatyta mažesnė nei 100 mln. SST suma su sąlyga, kad ta valstybė skiria viešųjų lėšų, kad atlygintų branduolinę žalą nuo tos mažesnės sumos iki 100 mln. SST.

- 2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies įrenginio valstybė, atsižvelgdama į branduolinio įrenginio pobūdį arba susijusias branduolines medžiagas ir galimas jų sukulto incidento pasekmes, gali nustatyti mažesnę operatoriaus atsakomybės dydį su sąlyga, kad toks nustatytas dydis niekada nebus mažesnis nei 5 mln. SST ir kad įrenginio valstybė užtikrina, kad iki 1 dalyje nustatyto dydžio būtų skiriamos viešosios lėšos.
- 3. Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis ir IV straipsnio 6 dalį atsakingo operatoriaus įrenginio valstybės nustatyti dydžiai taikomi visais atvejais, nesvarbu, kur branduolinis incidentas įvyktų.

2. Po V straipsnio įrašomi keturi nauji *VA*, *VB*, *VC* ir *VD* straipsniai:

VA straipsnis

- 4. Palūkanos ir išlaidos, kurias teismas nustatė kaip atlyginimą už branduolinę žalą, mokamos papildomai su V straipsnyje nurodytomis sumomis.
- 5. V straipsnyje ir IV straipsnio 6 dalyje minimos sumos gali būti konvertuojamos į nacionalinę valiutą suapvalinta suma.

VB straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis užtikrina, kad žalą patyrę asmenys galėtų naudotis savo teisėmis į žalos atlyginimą, nepradėdami įvairių teisminių procedūrų atsižvelgiant į atitinkamam atlyginimui naudojamų lėšų kilmę.

VC straipsnis

1. Jeigu jurisdikciją turi Susitariančiosios Šalies, kuri nėra įrenginio valstybė, teismai, viešąsias lėšas pagal V straipsnio 1 dalies b ir c punktus ir pagal VII straipsnio 1 dalį, taip pat teismo priteistas palūkanas ir išlaidas gali skirti pirmoji nurodyta Susitariančioji Šalis. Įrenginio valstybė grąžina kitai Susitariančiajai Šaliai visas sumokėtas tokio pobūdžio sumas. Šios dvi Susitariančiosios Šalys susitaria dėl grąžinimo procedūros.
2. Jeigu jurisdikciją turi Susitariančiosios Šalies, kuri nėra įrenginio valstybė, teismai, Susitariančioji Šalis, kurios teismai turi jurisdikciją, imasi visų reikalingų priemonių, kad sudarytų galimybes įrenginio valstybei įstoti į bylą ir dalyvauti nagrinėjant ginčus dėl žalos atlyginimo.

VD straipsnis

1. Tarptautinės atominės energijos agentūros generalinis direktorius sušaukia Susitariančiųjų Šalių posėdį, kad iš dalies pakeistų V straipsnyje nurodytas atsakomybės ribas, jeigu trečdalis Susitariančiųjų Šalių išreiškia tokį pageidavimą.
2. Pakeitimai priimami dviejų trečdalių dalyvaujančių ir balsuojančių Susitariančiųjų Šalių dauguma, jeigu balsavimo metu dalyvauja bent pusė Susitariančiųjų Šalių.
3. Spręsdamos dėl pasiūlymo iš dalies pakeisti ribas Susitariančiosios Šalys per posėdį atsižvelgia, be kita ko, į branduolinio incidento žalos pavojų, piniginių verčių pokyčius ir draudimo rinkos pajėgumus.
4. a) TATENA generalinis direktorius praneša visoms Susitariančiosioms Šalims apie bet kokią pakeitimą, priimtą pagal šio straipsnio 2 dalį, kad jos pakeitimą priimtų. Laikoma, kad pakeitimas priimtas pasibaigus 18 mėnesių nuo tada, kai apie jį pranešta, su sąlyga, kad bent trečdalis Susitariančiųjų Šalių pakeitimo priėmimo metu per posėdį pranešė TATENA generaliniam direktoriui, kad jos pritaria pakeitimui. Pagal šią dalį priimtas pakeitimas įsigalioja praėjus 12 mėnesių nuo tada, kai jį priima jam pritarusios Susitariančiosios Šalys.

b) Jei per 18 mėnesių laikotarpį nuo pranešimo apie pritarimą datos pakeitimas pagal a punktą nepriimamas, laikoma, kad pakeitimas atmestas.
5. Kiekvienai Susitariančiajai Šaliai, priimančiai pakeitimą po to, kai jam pritarta, bet jam dar neįsigaliojus arba įsigaliojus pagal šio straipsnio 4 dalį, pakeitimas įsigalioja praėjus 12 mėnesių nuo tada, kai Susitariančioji Šalis jam pritaria.
6. Valstybė, kuri tampa šios Konvencijos Šalimi įsigaliojus pakeitimui pagal šio straipsnio 4 dalį, jei nepareikia kitokių ketinimų:

- (a) laikoma šios iš dalies pakeistos Konvencijos Šalimi ir
- (b) laikoma nepakeistos Konvencijos Šalimi santykiuose su bet kuria valstybe, kuri yra pakeitimo nesaistoma šios Konvencijos Šalis.

8 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos VI straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. 1 dalis pakeičiama taip:

- (a) Teisė į žalos atlyginimą pagal šią Konvenciją prarandama, jeigu ieškinys nepareiškiamas:
 - i) dėl mirties (gyvybės praradimo) ar kūno sužalojimo – per trisdešimt metų nuo branduolinio incidento datos;
 - ii) dėl kitos branduolinės žalos – per dešimt metų nuo branduolinio incidento datos.
- (b) Jei pagal įrenginio valstybės teisę operatoriaus atsakomybė apdrausta draudimu arba kitokia finansine garantija, įskaitant valstybės lėšas, ilgesniam laikotarpiui, kompetentingas teismas gali nustatyti, kad teisė gauti iš operatoriaus žalos atlyginimą prarandama tik pasibaigus šiam ilgesniam laikotarpiui, kuris neviršija laikotarpio, kuriuo operatoriaus atsakomybė yra drausta pagal įrenginio valstybės teisę.
- (c) Ieškiniai dėl žalos atlyginimo mirties (gyvybės praradimo) ar kūno sužalojimo atveju arba pagal šios dalies b punkto nuostatas dėl laikotarpio pratęsimo kitos žalos atveju, pareikšti praėjus dešimties metų nuo branduolinio incidento datos laikotarpiui, neturi jokio poveikio asmens, pareiškusio ieškinį operatoriui iki to laikotarpio pabaigos, teisėms į žalos atlyginimą pagal šią Konvenciją.

2. 2 dalis išbraukiama.

3. 3 dalis pakeičiama taip:

3. Teisėms į žalos atlyginimą pagal šią Konvenciją taikomas senaties terminas arba jos pasibaigia, kaip nustatyta pagal kompetentingo teismo šalies teisę, jeigu ieškinys nepareiškiamas per trejus metus nuo tada, kai žalą patyręs asmuo sužinojo arba, kaip būtų pagrįsta manyti, turėjo žinoti apie žalą ir apie operatorių, atsakingą už žalą, su sąlyga, kad neviršijami šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatyti laikotarpiai.

9 straipsnis

VII straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- 1. 1 dalies pabaigoje įrašomi šie du sakiniai (ir taip iš dalies pakeista pastraipa tampa tos dalies a punktu):

Kai operatoriaus atsakomybė nėra apribota, įrenginio valstybė gali nustatyti atsakingo operatoriaus finansinės garantijos ribas su sąlyga, kad tokia riba nėra mažesnė nei 300 mln. SST. Įrenginio valstybė užtikrina, kad būtų patenkinti operatoriui pareikštų ieškinių dėl branduolinės žalos atlyginimo reikalavimai, kai finansinės garantijos nepakanka tokiems ieškiniams patenkinti, tačiau suma neviršija pagal šią dalį numatyto finansinės garantijos dydžio.

2. 1 dalyje įrašomas naujas b punktas:

b) Nepaisant šios dalies a punkto, kai operatoriaus atsakomybė nėra apribota, įrenginio valstybė, atsižvelgdama į branduolinio įrenginio pobūdį arba susijusias branduolines medžiagas ir galimas dėl jų kilusio incidento pasekmes, gali nustatyti mažesnę operatoriaus finansinės garantijos dydį su sąlyga, kad toks nustatytas dydis niekada nebus mažesnis nei 5 mln. SST ir kad įrenginio valstybė užtikrina, kad būtų apmokėta operatoriui pareikštų ieškinių dėl branduolinės žalos atlyginimo suma, skirdama būtinų lėšų kai draudimo ar finansinės garantijos nepakanka tokiems ieškiniams patenkinti, tačiau ne daugiau nei numatyta pagal šios dalies a punktą.

3. 3 dalyje po žodžių „šio straipsnio 1 dalį“ įrašomi žodžiai „arba V straipsnio 1 dalies b ir c punktus“.

10 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos VIII straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. VIII straipsnio tekstas tampa to straipsnio 1 dalimi.

2. Įrašoma nauja 2 dalis:

2. Taikant VI straipsnio 1 dalies c punkto taisyklę, kai operatoriui pareikštų ieškinių dėl žalos atlyginimo pagal šią Konvenciją suma viršija arba tikėtina, kad viršys didžiausią pagal V straipsnio 1 dalį numatytą dydį, pirmenybė atlyginti žalą teikiama ieškiniams dėl mirties (gyvybės praradimo) ar kūno sužalojimo.

11 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos X straipsnio pabaigoje įrašomas naujas sakiny:

Šiame straipsnyje numatytos regresio teisės taikymas taip pat gali būti išplėstas įrenginio valstybės naudai, jeigu ji suteikė viešųjų lėšų pagal šią Konvenciją.

12 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos XI straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. Įrašoma nauja 1a dalis:

1a. Kai branduolinis incidentas įvyksta Susitariančiosios Šalies išskirtinėje ekonominėje zonoje arba, jeigu tokia zona dar nėra įsteigta – išskirtinės ekonominės zonos ribų neviršijančioje teritorijoje, kurioje zona turėtų būti įsteigta, jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl

branduolinio incidento padarytos branduolinės žalos atlyginimo šios Konvencijos tikslais turi tik tos Šalies teismai. Pirmesnis sakiny s taikomas, jeigu ta Susitariančioji Šalis iki branduolinio incidento pranešė depozitarui apie tokią teritoriją. Nė viena šios dalies nuostata nėra aiškinama kaip leidžianti naudotis jurisdikcija taip, kad būtų prieštaraujama tarptautinei jūrų teisei, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją.

2. 2 dalis pakeičiama taip:

2. Jeigu branduolinis incidentas įvyko ne Susitariančios Šalies teritorijoje arba teritorijoje, apie kurią praneštą pagal 1a straipsnį, arba jeigu branduolinio incidento vietos negalima tiksliai nustatyti, jurisdikciją nagrinėti tokius ieškinius turi atsakingo operatoriaus įrenginio valstybės teismai.

3. 3 dalies pirmoje eilutėje ir b punkte po skaičiaus „1“ įrašomas skaičius „1a“.

4. Įrašoma nauja 4 dalis:

4. Susitariančioji Šalis, kurios teismai turi jurisdikciją, užtikrina, kad tik vienas iš jos teismų turėtų jurisdikciją konkretaus branduolinio incidento atveju.

13 straipsnis

Po XI straipsnio įrašomas naujas *XI A straipsnis*:

XI A straipsnis

Susitariančioji Šalis, kurios teismai turi jurisdikciją, užtikrina, kad dėl ieškinių atlyginti branduolinę žalą:

- (a) bet kuri valstybė gali pareikšti ieškinį branduolinę žalą patyrusių asmenų, kurie yra tos valstybės piliečiai arba nuolat gyvena jos teritorijoje, ir kurie yra davę tam sutikimą, vardu ir
- (b) bet kuris asmuo gali pareikšti ieškinį dėl savo teisių pagal šią Konvenciją, įgytų jas perimant ar priskiriant, vykdymo.

14 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos XII straipsnio tekstas pakeičiamas taip:

XII straipsnis

- 1. Teismo sprendimas, kuris nebegali būti peržiūrėtas jurisdikciją turinčio Susitariančiosios Šalies teismo įprasta tvarka, yra pripažįstamas, išskyrus atvejus, kai
 - (a) teismo sprendimas buvo pasiektas apgaulės būdu,
 - (b) kai šaliai, prieš kurią buvo priimtas teismo sprendimas, nebuvo suteikta tinkama galimybė išdėstyti savo argumentus arba

- (c) kai teismo sprendimas prieštarauja Susitariančios Šalies, kurios teritorijoje siekiama prisipažinimo, viešajai tvarkai arba neatitinka pagrindinių teisenos normų.
2. Pagal šio straipsnio 1 dalį pripažintas teismo sprendimas pateikus jį vykdymui pagal tos Susitariančios Šalies, kurioje jis turi būti vykdomas, teisę nustatytą procedūrą, yra vykdytinas taip pat, kaip tos Susitariančios Šalies teismo priimtas sprendimas. Ieškinio esmė, dėl kurios priimtas teismo sprendimas, toliau nenagrinėjama.

15 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos XIII straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1. XIII straipsnio tekstas tampa to straipsnio 1 dalimi.
2. Įrašoma nauja 2 dalis:

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, jeigu branduolinės žalos atlyginimas viršija 150 mln. SST, įrenginio valstybė teisės aktai gali nukrypti nuo šios Konvencijos nuostatų, jei branduolinė žala, patirta teritorijoje ar bet kurioje pagal tarptautinę jūrų teisę nustatytoje jūrų zonoje, priklausančioje kitai valstybei, kuriai toje teritorijoje incidento metu priklausė branduolinis įrenginys, tiek kiek ji negali mokėti lygiaverčių abipusių išmokų.

16 straipsnis

1963 m. Vienos konvencijos XVIII straipsnis pakeičiamas taip:

Šia Konvencija nedaromas poveikis Susitariančiosios Šalies teisėms ir įsipareigojimams pagal bendrąsias tarptautinės viešosios teisės normas.

17 straipsnis

Po 1963 m. Vienos konvencijos XX straipsnio įrašomas naujas *XX A straipsnis*:

XX A straipsnis

1. Kilus Susitariančiųjų Šalių ginčui dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo, ginčo šalys konsultuojasi, siekdamos išspręsti ginčą derybomis arba kitomis taikiomis joms priimtinais ginčų sprendimo priemonėmis.
2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pobūdžio ginčo nepavyksta išspręsti per šešis mėnesius nuo prašymo surengti konsultacijas pagal šio straipsnio 1 dalį, bet kurios tokio ginčo šalies prašymu jis pateikiamas arbitražo teismui arba perduodamas Tarptautiniam Teisingumo Teismui, kad šis priimtų sprendimą. Jeigu ginčas pateikiamas arbitražo teismui ir per šešis mėnesius nuo tokio prašymo datos ginčo šalims nepavyksta susitarti dėl arbitražo teismo sudarymo, bet kuri šalis gali prašyti Tarptautinio Teisingumo Teismo pirmininko arba Jungtinių Tautų Organizacijos generalinio sekretoriaus paskirti vieną ar kelis arbitražo teismo teisėjus. Jeigu ginčo

šalys pateikia priešingus prašymus, pirmenybė suteikiama Jungtinių Tautų Organizacijos generaliniam sekretoriui teiktam prašymui.

3. Ratifikuodama, priimdama ar patvirtindama šią Konvenciją arba prie jos prisijungdama valstybė gali pareikšti, kad ji nelaiko savęs įsipareigojusia laikytis vienos kurios arba abiejų ginčų sprendimo procedūrų, nurodytų šio straipsnio 2 dalyje. Kitos Susitariančiosios Šalys nėra saistomos šio straipsnio 2 dalyje nurodytos ginčų sprendimo procedūros tokį pareiškimą padariusios Susitariančiosios Šalies atžvilgiu.
4. Susitariančioji Šalis, kuri yra padariusi pareiškimą pagal šio straipsnio 3 dalį, gali bet kuriuo metu jį atšaukti pateikdama pranešimą depozitarui.

18 straipsnis

1. 1963 m. Vienos konvencijos XX–XXV straipsniai, XXVI straipsnio 2 ir 3 dalys bei dalies numeris „1.“ ir XXVII bei XXIX straipsniai išbraukiami.
2. Šio Protokolo Šalys skaito ir aiškina 1963 m. Vienos konvenciją ir šį Protokolą kaip vieną bendrą tekstą, į kurį gali būti daroma nuoroda kaip į 1997 m. Vienos konvenciją dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą.

19 straipsnis

1. Valstybė, kuri yra šio Protokolo Šalis, tačiau nėra 1963 m. Vienos konvencijos Šalis, yra saistoma Konvencijos nuostatų su pakeitimais, padarytais šiuo Protokolu, kitų valstybių, kurios yra Protokolo Šalys, atžvilgiu, ir jeigu 20 straipsnyje nurodyto dokumento deponavimo metu nepareiškia kitokio ketinimo, yra saistoma 1963 m. Vienos konvencijos nuostatų valstybių, kurios yra tik šios Konvencijos Šalys, atžvilgiu.
2. Nė viena šio Protokolo nuostata nedaromas poveikis valstybės, kuri yra ir 1963 m. Vienos konvencijos ir šio Protokolo Šalis, įsipareigojimams kitai valstybei, kuri yra 1963 m. Vienos konvencijos bet ne šio Protokolo Šalis.

20 straipsnis

1. Šis Protokolas teikiamas pasirašyti visoms valstybėms Tarptautinės atominės energijos agentūros būstinėje Vienoje nuo 1997 m. rugsėjo 29 d. iki jo įsigaliojimo.
2. Šis Protokolas turi būti ratifikuotas, priimtas ar patvirtintas visų jį pasirašiusių valstybių.
3. Jam įsigaliojus bet kuri šio Protokolo nepasirašiusi valstybė gali prie jo prisijungti.
4. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentai deponuojami Tarptautinės atominės energijos agentūros generaliniam direktoriui, kuris yra šio Protokolo depozitaras.

21 straipsnis

1. Šis Protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo datos, kurią deponuojamas penktas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.
2. Kiekvienai valstybei, ratifikuojančiai, priimančiai ar patvirtinančiai šį Protokolą arba prie jo prisijungiančiai po to, kai deponuojamas penktas ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas, šis Protokolas įsigalioja praėjus trims mėnesiams nuo datos, kurią ta valstybė deponuoja atitinkamą dokumentą.

22 straipsnis

1. Bet kuri Susitariančioji Šalis gali denonsuoti šį Protokolą, apie tai raštu pranešusi depozitarui.
2. Denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams nuo datos, kurią depozitaras gauna tokį pranešimą.
3. Tarp šio Protokolo Susitariančiųjų Šalių, tai, kad kuri nors iš jų denonsavo 1963 m. Vienos konvenciją pagal jos XXVI straipsnį, jokių būdu negali būti aiškinama kaip šiuo Protokolu iš dalies pakeistos 1963 m. Vienos konvencijos denonsavimas.
4. Nepaisant to, kad Susitariančioji Šalis denonsuoja šį Protokolą pagal šį straipsnį, šio Protokolo nuostatos toliau taikomos bet kokiai branduolinei žalai, kurią sukėlė branduolinis incidentas iki įsigaliojant tokiam denonsavimui.

23 straipsnis

Visoms valstybėms, kurios yra šios Konvencijos Šalys, ir kitoms valstybėms depozitaras nedelsdamas praneša apie:

- (a) kiekvieną šio Protokolo pasirašymą;
- (b) kiekvieną deponuotą ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą;
- (c) šio Protokolo įsigaliojimą;
- (d) bet kokį pranešimą, gautą pagal XI straipsnio 1a dalį;
- (e) prašymus sušaukti konferenciją dėl Konvencijos peržiūros pagal 1963 m. Vienos konvencijos XXVI straipsnį ir prašymus sušaukti Susitariančiųjų Šalių posėdį pagal 1963 m. Vienos konvencijos su pakeitimais, padarytais šiuo Protokolu, V D straipsnį;
- (f) pranešimus apie denonsavimą, gautus pagal 22 straipsnį, ir kitus svarbius su šiuo Protokolu susijusius pranešimus.

24 straipsnis

1. Šio Protokolo originalas, kuris yra autentiškas anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis, deponuojamas depozitarui.
2. Tarptautinė atominės energijos agentūra parengia 1963 m. Vienos konvencijos su pakeitimais, padarytais šiuo Protokolu, konsoliduotą redakciją anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis, kaip nustatyta šio Protokolo priede.
3. Depozitaras perduoda visoms valstybėms patvirtintas originalias šio Protokolo kopijas kartu su 1963 m. Vienos konvencijos su pakeitimais, padarytais šiuo Protokolu, konsoliduota redakcija.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Protokolą.

Priimta tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt septintųjų metų rugsėjo dvidešimtą dieną Vienoje.